

Oglas, priposlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd. šalju se naputnicom ili polonicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod narudbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravnicom u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše «Reklamacija».

Cekovnog računa. br. 847399.

Telefon tiskare broj 307

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog srijeka i petka u podne.

Netiskani (dogisi se ne vraćaju, nepotpisani netiskaju, a ne frankirani neprimaju.

Predplata za poštarinom stoji: 12 K u obće, 6 K za seljake } na godinu ili K 6—, odu. 3— na pol godinu.

Izvan carevine više poštarina.

Pojedini broj stoji 10 h. koji u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Glavin br. 5 te prima stranke ovisno o radu i svake svaiki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavač: Stjepo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

IZBORNICI V. KURIJE ISTRE!

Za četvrtak dne 3. jenara 1901. pozvani ste, da izaberete zastupnika za carevinsko vieće iz V. ili obće kurije.

Naši birači hrvatske i slovenske narodnosti iz svih obćina Istre dali su Vam punomoć, da glasujete po duši i savjesti i označili Vam već unapried osobu, koju biste imali izabrati za zastupnika u rećenoj kuriji.

Talijanska stranka proglasila je za kandidata V. kurije zagriženoga Talijana Felice Bennati-a, koji nepriznaje našem narodu u Istri nikakvih pravica i kojemu je prva toćka programa, da je Istra talijanska provincija.

Naša istarska hrvatsko-slovenska stranka postavila je za svojega kandidata dra. Matka Laginju, odvjetnika u Puli.

Izbornici! Izbor Vam nemože biti, niti nije težak.

Samo oni, koji hoće, da u Beču zastupa naš narod zagrižen Talijan, dati će svoj glas za dra. Felice Bennati-a.

Svaki, koji ćuti do svoga krsta, roda i jezika, dati će svoj glas za dra. Matka Laginju.

Dr. Laginja je sin seljaćke ruke, naše krvi i našega roda, za kojega dobro već je do sada ulagao sve svoje sile.

Njemu dajte svoje glasove.

Izbornici! Naš kandidat V. kurije je:

Dr. Matko Laginja,

odvjetnik u Puli,

Dajte dakle Vaše glasove dr. M. Laginji i osvjetljajte si tim poštena lica, pa šta Bog da i sreća junačka. Pula-Trst, dne 28. decembra 1900.

Uredništvo lista: „Naša Sloga“.

Političko društvo: „Edinost“.

Izbori izbornika u Liburniji.

Zig sramote čute svi pošteti i svjestni birači Liburnije posle obavljenih izbora izbornika ili fiducijara. U Liburniji su obćine Kastav, Volosko, Vepriinar, Lovran i Mošćenice sa Brsečem. Sve su napuštene pućanstvom hrvatskoga jezika i hrvatske narodnosti. Samo nekoliko stotina ima onih, koji prem hrvatskoga porijekla izdaju se za Talijane. Ipak su u tih obćinai izabrana za V. kuriju samo 32 fiducijara hrvatsko-slovenske stranke, a 22 talijanske stranke; za IV. kuriju pako 36 hrvatsko-slovenske, 14 talijanske stranke. Odućili smo opisati te izbore u pojedinih obćinai koliko znamo i možemo, da jih može svatko prosuditi, i da se crpi nauka za budućnost. Poćimamo sa obćinom Mošćenice.

pravo za to, jer idu po svietu zaslužbe tražiti, i jer idu ćara i kralja služiti. At toga zakon nezahtjeva, nit' nemože zahtjevali po zlatavom razumu. Domaći obćinari, ako su doma makar i mjesec dana, ili ćak i jedan dan, na dan izbora, imaju pravo glasu, i pravo vršiti ga. I eto već rećenom odlukom c. kr. kotarskoga glavara išlo je izgubljeno toliko glasova koliko bi bilo dovoljno, i više, da predobije hrvatsko-slovenska stranka. I bez toga naši su se nadali pobjedi sve do zadnjega ćasa. Na sam dan izbora fiducijara za IV. kuriju, oko 4 ure poslie podne, poslie selam ura biranja, imali su 42 glasa većine. U daljije tri ure biranja išlo je na gore. S velikom većinom birači iz Mošćenice nije se moglo ni govoriti. Bilo su kao obsjednuti. Drugi dan poslie izbora pisao je prijatelj iz Mošćenica prijatelju na Voloskom: „Ćudiš se našemu porazu. Kad bi bio nekoliko dana ovdje, nebi se ni malo ćudio. Ućinili smo sve što se je moglo i dalo. Borba bila je oćajna. Biralo se je neprekidno 10 ura. Odkivali su se Bersećani kao uvijek, a glasovali su i svi oni Mošćenćani koji su svjestni i neustraišivi. Drugi su dovedeni kao... Njim se nisi mogao približiti u kamo li govoriti njim što ili dokazivati. Razni naši ostali su kod kuće od straha pred susjedi, da će njim inaće zapaliti kuće ili posjeći loze, ili kakvu drugu škodu, takodjer tjelesnu poćinuti“. Već od nekoliko godina, kod svakih izbora trubi se ljudem, da će jih hrvatsko-slovenska stranka prodati pod Hrvatsku, da će onda morati plaćati mnogo veće davke, dapaće dvostruke, jedne za cara austrijanckoga, druge za kralja hrvatskoga, da će morali pomoći plaćati dugove što da jih je dužna Hrvatska Ugarskoj, i slićni što i sto lazi. Na taj način trubi se ljudem već nekoliko godina. Govorili su tako ljudem i c. kr. službenici iz poreznoga ureda na Voloskom. Govorili su i drugi, i sve potajno napuhivali glave priprištim ljudem. Predstavnici c. kr. politićke obćinai, kad se jih je prilikom zadnjih obćinskih izbora molilo, da ljudem i oni reku kakō stvar stoji, rekli su, da to na nje nespada. Već kod onih izbora, pak i kod ovih najviše je ljudem u rećenom smislu lagao njeiki Descovich nastanjen u Dragi, pošto je prije nekoliko godina proboravio u Afriki. On i njeiki njegovi su i noću prije izbora lazili od kuće do kuće, i ljude kao na alarm zvali: ljudi Božji, hodte sutra u Mošćenice, jer ćete inaće odmah biti prodani pod Hrvatsku. I ljudi su išli, kao omamljeni i obsjednuti, ni nemisleć, kako su prodani Talijanom oni koji njim tako govore, i kako se sami Talijanom prodavaju. Nisu razmišljali, oćkuda novac onim koji su već više vremena prije toga zvali u krćme, i plaćali piti koliko je tko htjeo; koji su na dan izbora pozivali biraće na jće i piće, bez da su trebali plaćati. Zvali su jih ljudi, koji inaće sliću svaki noćić, i koji su jur na parobrodu gledali kako da neplate vozarine. Talijanski plaćenici i drugi smućivali su bezkažjeno priprioste ljude, i smutili jih. K tomu psovali su svećenike, pogrdjivali njih i sv.

crkvu, i uništivali u njih sve, što mora biti najsvetijega i najplemenitijega za ćovjeka. Od svih Mošćenćkih biraća glasovalo je 50 njih svjestuo za našu stranu, ćoćim jih je glasovalo za nju 206 iz Bersećine. Iz ove došli su svi koji su hoditi mogli. S njim bio je. njihov prevriedni ćupnik, te ćestiti Fran Skalamera, Juraj Barković, Lošćić, Ivan Galović-Perišić, koji su sve svoje sile ulagali, ne da viuom ljude opiju ili novcem kupe, nego mužkom rići uvjere biraće za poštenu stvar a proti lažim i klevetam bezkažjeno (trudjenim medju prostim pućanstvom. Tako vode i govore ljudi odani svojoj vjeri i svojoj narodnosti, ljudi, koji nebi zatjili sveltinai svojih nit ćovječijega poštjenja i ćasti za ništa na svietu, a kamo li za litru vina, ili pijat bakalara, ili krunu. Kod izbora fiducijara za IV. kuriju imali su naši 12 glasova manje nego protivnici: naši najme 72 u protivnici 84. Jednoga našega koga je sam c. kr. kotarski poglavar uslićć reklama dao unesti u listine i koji je redovito dobio poziv od obćinskoga glavarstva kao Valčić Marko pok. Ivana iz Berseća ćebr. 12 (takov i je) nije izborni komesar pustio glasovati, jer je u listinai upisan kao Katić, a ne kao Valčić. Isti c. kr. izborni komesar nije pustio da glasuje Antonu Skalameri pok. Ivana iz Berseća ćebr. 49, premda je bio redovito unesen u listine, premda nebijase proti njemu prigovora, premda je do sad kod svih izbora glasovao. Kad je tomu ćlan komisije Fran Skalamera prigovorio, otresao se je na njega izborni komesar, baron Reinlein sa riććima: ja sam ovdje da tu maćim za ćon. Za oznaku oćnoćanja u Voloskom kotaru spominjemo, da ućitelj Bersećki nije glasovao nit u V. nit u IV. kuriji, jer da ima školu. Svuda ućitelji imaju pravo da nećrže školu, ako hoće da više svoje izborno pravo. Ućitelj Grossman Guglielmo u Lovranu nesamo da zapusti školu u dane izbora, nego kad mu je drago, pućstajuć u školi ućiteljskoga kandidata Pegana, i iduć sam agitirati za talijansku stranku. Ućitelj Bersećki nije se ufao pustiti škole ni onda, kad je imao pravo da ju pusti. Njeiki trgovac i javni službenik u Mošćenćih izpovjedio je u jednom pismu svoje hrvatsko ćuvstvo na nedvojben način. Njeiki naši u Mošćenćih misle, da je to samo na oko, dapaće za prevaru ućinio, i tajno što je više mogao za protivnike radio. Stvar još nije jasna, možda će ju vrijeme razjasniti i dokazati. Njeiki prigovaraju, da su se naši ovdje u Mošćenćih prevć zanašli, da su pre malo radili, da su se njućrednim stvarmi ljudem zamjerili, da s ljudim pre malo obće. Spominjemo i to, ne da bi htjeli koga vrićdjati, nego za to da navedemo sve što se obzirom na izbore govori, u jedinu svrhu, da se u budućće što je i u koliko je zla izpravi. Za vrijeme izbora, koj hoće da koristi narodu, valja zasukat i rukave i raditi, neimajuć obzira na ništa ni na nikoga, iz-

rućiv drugomu svoje zasćne stvari, višće poštenu upliv na sve, na koje se može, uztrajuć do zadnjega lippa, na izbornom hoćnom polju. U ostalom i ovi izbori su škola koji za vodje puka toli za puk sam, koj će prije ili kasnije znati razlikovati zlo od dobra i ljerati od sebe plaćene neprijatelje svoje kad jih budu napustovali i zapeljivali sa talijanskimi varkami: ća od mene sćono! Nedom se već zavarali od neprijatelja naše svete vjere i ćrke, našega naroda i našega jezika. Prelazićmo na Lovransku obćinu u U. u toj obćini radi se na potalijanćenje puka već više godina sa preraznih strana i preraznimi sredstvi. U prvanja vremena se je zastupstvo mienjalo tako, da je jedno trogodišće bilo na upravi talijanckoga, drugo domaće hrvatsko. Talijanai nisu se ćazali kako danas. Ili su tajili svoja ćuvstva ili su u istinu bili drugćiji. Ćorjo Ćupar je jedan put rekao: talijanski jezik, jezik kruha; hrvatski jezik, jezik srea. Možda je ono prvo prije nješto kvajljalo, ali danas nevalja ni malo. Ćdje naši taj kruh zaslužuju sa talijanskim jezikom? Sada i talijanai pomažu Talijanom uzimati našim domaćim kruh iz ustija. Suda bi se još moglo jedino reći, da neki ter neki služe novaca, a s tim i boljega kruha, s talijanskom politikom, i da se prodanci prilikom izbora noćuju i napiju s novci koji doluze od Talijana. Talijanai su najprije trazić i dobili talijansku školu, jer da je to već talijanski jezik potrebit po svietu. Onda su iz ćrke odstranili koliko su mogli starinski domaći hrvatski jezik. Pak su se bacili na obćinu, i nju po talijanai. Pri tom njim je silno pomogao bivši kotarski poglavar a sada namjestnićki savjetnik Alojzij Fabiani. Dok bijase hrvatska uprava pod naććnikom starinom Turććem, poćanjalo se je bezkažjeno i skoro bezkažnjeno svega proti naććniku i njegovim drugovom. Djeca su prepisivala u školi pjesme proti njemu. Napadalo se ga je i tvorno. Zaudari su vidili i nevidili što se radi, i hodili su na ruku najgorim Talijanaišem: Ućitelj Grossman je javno agitirao i plaćao glasove. Balesćinu Benjamin e Fabiani ćinio dati poštu. Tamara je poćete dane u vrijeme izbora pribavljao u obćini. Pisićao je bezsrama pisma na obćini. Medju ostalimi zabtjećao, da se bezodvlaćno napravi novo groblje, i grozio se na sve moguće načina, ako se toga nećini. Sad je talijanacko zastupstvo na upravi već ćetiri pet godina, i groblja još neima, i neznamo da bi se sililo da se ga ućini. Talijanai, znajuć da nemogu sami oni pobjećiti u prvom tjelu proti domaćim ljudem, imenovali su nekoliko preko noći, tudjih, Talijana za poćastne gradjane. Vladini organi pomogli su na sve načine provadjali osnove talijanske stranke, koje je ućinila još pred dvadeset godina proti obćinam u Liburniji u obće, i proti Lovranskoj napose: da se osiromaši vanjska na korist gradjana, i da se zatre slovenska, hrvatska, sviest u narodu. Oni koji su za to radili, bili su nagradjivani. Grossman, mjesto da bude kažnjen za njegova kažnjiva djela, bio je sve jaće na-

